

FAL

A FALAT először valamivel a jégkorszak vége előtt Böhöm törzsfőnök, a jeles konstruktőr építette, négyszáz hadifoglyot hajszoltak mammutbőr-korbáccsal, amíg megépült. Az avató vacsorán megérették a foglyokat, ezzel lezárult ez az eredményes szakasz a törzs életében. Böhöm fia, a főépítésvezető prémiumot kapott, a többiek gyomorrontást: a foglyok kissé megfeküdtek a törzs gyomrára. (»Öröké ez a fagyasztott hús — panaszkodott a főnök szakácsa.)

Amikor a rómaiak jöttek, meglepve találtak a fallal. De jöttek, mert ők mindenüvé jöttek és Marcus Accusativus, a vidék prokonzula örömmel látta, hogy a fal beleillik a limes erősítési tervébe. Meg is hagyták, csak kiegészítették néhány szögletbástyával. Latin nyílások álltak őrt a falakon, tíz évig, ötvenig, százig. A fal állt. Néha nagyon hideg volt, a fal akkor is állt, néha nagyon meleg, akkor meg a libiai légionáriusok is a fal aljában hűsöltek, de ez nem zavarta a falat.

MÉG A NÉPVÁNDORLÁS sem. A vízi gótok, a vandálok, az eraviszkok, az avarok a zavarok legmagasabb fokán is tanýáztak a falnál, bölényt sütöttek, egymást ütötték, temettek, nősültek, főnököt választottak. Jöttek a hunok. Hun hideg, hun meleg: a fal állt, keményen, szilárdan. Benőttek a topolyák, ellepte a repkény, tövében az egész népvándorlás idején folyamatos randevúk zajlottak le, langyos tavaszi éjszakákon alemann és longobárd szüzek vesztették el a személyi igazolványukat, történt ott sok minden, s aztán megérkeztek a magyarok.

A kalandozó törzsek Itáliából hozott szalonnát sütöttek a falnál. A hallatlan hő nem vette igénybe az ősi köveket: amikor Högyész főtáltos fehér lovat áldozott, akkora máglyát raktak, hogy az IBUSZ társasutazást szervezett a megtekintésére, a fal mégis maradt.

AZ ELSŐ KIRÁLYOK idején Henrik császár tízezer páncélos lovaggal ostromolta a falat, de csúfosan kellett visszavonulnia, itthagytott öt faltörökost, amelyet a késői nemzedékek büszkén mutogattak egymásnak. A tatárok idején közelben és távolban ez volt az egyetlen fal, amely megóvta a mögége menekülőket. A tatárok elmentek, a falat tudós papok meghintették szentelt vízzel, és kissé

megviselt peremét helyreállítva, még megtoldották egy háztáji székesegyházzal.

A legjobbkor, hogy a megérkező török hadak is kipróbálhassák a fal szilárdsági mutatóit. Volt egy török, Mehemet, aki két hétig ostromolta a falat, de a legnagyobb zarbuzánok láncos golyói is összelapultak, és hasztalan lengett a lófarkas zászló az ostromló jancsárok felett, a hitetlenek az öklüket mutogatták a falról, és a fal maradt.

AZTÁN BEKÉS korszakok jöttek, beépült a környék, egyszer ugyan a fal környékén kaptak el egy csapat kurucot a labancok, de a kurucok a falnak vetették a hátukat, és a több ezer éves jó bérát megint megvédte őket. Aztán a polgárság teleépítette a fal környékét és sokan azt is elfelejték, hogy itt volt a fal. 1944-ben ezer bombázógép olyan szörnyet vert le a környékre, hogy még a német hadijelentés is elismerte. A négytonnás bombák elfűjték az újonnan épített házikókat, maradt az öreg fal. All-

mint a edvek.

Teltek-múltak az évek és gyönyörködő szemmel állt meg a fal előtt Barokk Barnabás restaurátor, az Ásatásügyi Bizottság vezetője.

MINDÖSSZE egy év telt el, amíg keretet megkapacitást szereztek, és máris felvonult tízenként kőműves. Gyönyörűen rendezték a falat. Szébb lett, mint az új, a főépítésvezető prémiumot kapott, a többiek gyomorrontást, mert erős volt az ünnepi vacsora. Innen a kőműveseket átvezényelték a Svábbogártenyésztő Laboratórium építéséhez, ami nagy szerencséjük volt, mert a fal reggelre összeomlott.

Szerencsére közlemény jelent meg és ahol közlemény van, baj nem lehet. A közlemény közölte: »A fal összeomlását a langyos időjárás követhető hideg, majd a hideget követő langyosság okozta.«

— Pár ezer évet kibírt, csak a restaurálást nem — mondta egy epés városlakó.

— A jelentésben nem ez van — válaszolt barátja, aki maga is régész volt. Várta, hogy a másik válaszol, de az csak azt mondogatta maga elé: »A jelentés... a jelentés... az fal!«

A RÉGÉSZ máig is esodálkozik, hogy barátja nem használta pontosan a határozott névelőt.